

Százhuszezer ember szellemi műhelye

Ötvenedik esztendejébe lépett a Csili.

Az utcát, amelyben áll — s amelyről a nevét kapta — nem Csillagnak hívják már. De az idősebb nemzedék ezt a messziről hozott, játékos-becéző, csilingelő szép szót örökül hagyta a fiataloknak: *Pesterzsébet* nagy múltú munkásotthona ma is mindenkinek — *Csili*...

Pedig ez a kedvre derítő, könnyed kis szavacska gumibotok tompa puffanása, rendőrlovak vad vágatása, nyomor és keserűség, elszánt tüntetések és fojtott szorongások közepette született.

A legnagyobb ajándék

Utolso két évtizede már a *felszabadult szellem szolgálatában* tellett, a valamikori alapítók és öreg harcossok közül néhányan a nyugdíjas klub kényelmes foteljeiben idézik-mesélik olykor a vasmunkások Csillag utcai erődjének gazdag múltját — két kártyacsata, vagy biliárdparti között.

A Csili a népművelés békés erődje lett a 120 ezres munkáskerület szívében. S ha illusztrációnak az erzsébeti fiatalok

Kéthavonként a Népstadiont

Az igazgatói előszobában egy különös tábla függ a falon. Talán nagyüzemek diszpécserrei igényelhetnek ilyesmit, hogy minden pillanatban pontos áttekintésük legyen valamennyi üzemrész, a bonyolult termelési apparátus egész helyzetéről.

Ez a tábla, sok-sok apró rekeszével és belecsúsztatott kis kartonjával a Csili mindennapi, sőt minden órai programját tükrözi, a legkisebb szakkör foglalkozásaitól, a szinpadai főpróbáig. Enél-

Sokáig csak halkán, suttogva ejtették.

A magyar munkásmozgalom és munkáskultúra jelentős fejezete íródott ebben a születésnapjára megifjúhódó fél százados épületben, amely méltó lenne rá, hogy első három évtizedének küzdelmes-tanulságos törtériáját egy emlékező, szép kötetben közreadjuk. (Részletesebben és érdekesebben, mint ahogy a *Pest környéki munkásotthonok krónikája* sorozatban nemrégiben megjelent.)

történelmi leckéjéhez az évfordulón el is mond valaki néhány részletet az első három évtized törtériájából — ahová az 50. születésnapjára érkezett el a művelődési ház, arról már nem kell beszélni. Se az öregeknek, se a fiataloknak.

A négy-öt éves óvodásoktól a megfáradt legidősebbekig minden korosztályhoz köze van ma a Csilinek. S egy művelődési ház szebb ajándékot nem nyújthat, de nem is kaphat ennél...

kül egyszerre zürzavar támadna, felborulna a ház megszokott, pontosan beosztott és mindig betartott rendje.

Mert a kapun reggel nyolctól este éjféláig ezer kicsi és nagy, öreg és fiatal lép be a Csilibe, nem számítva ehhez a külön rendezvények — színház, bál, divatbemutató, hangverseny — hallgató és nézőközönségét. A Csili kéthónapos vendégserege annyi, hogy megtelne vele a Népstadion.

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Szerző: <i>Kiss Gy. János</i>	
		Cím: <i>Egy keserűes jubileum Pesterzsébeten. 190 ezer ember szellemi műhelye.</i>	
Forrás: <i>Megszokott</i>		Idő: <i>1965. júl. 19.</i>	
(Hely)		(Idő)	
(Köt. v. füz.)		(Oldal)	
Helyszám		Személy	
Osztályozás		Idő	
Osztályozás		Idő	

374.28

1965

A zongoraleckétől a kaktuszgyűjtésig

Mi hívja, mi vonzza ide az erzsébetieket?

A felsorolások rendszerint fásasztóak, az olvasó nemigen kedveli őket. Most azonban nézze el, mert arról a sokszínű, változatos, minden igényt kielégítő, szerteágazó munkáról, amit az ötvenedik esztendejébe lépett vasas művelődési ház végez, *a lehetőségek pusztá felsorolása mindennél többet mond.* A ház tanít társastáncot, van zeneiskolája, amelyben a munkásgyerekek százai tanulnak énekelni, zongorázni, gitározni, harmonikázni, hegedülni, és mindenfajta fúvós-hangszereken játszani. Rendszeresen próbál a Csili énekkara, vonós- és fúvószenekara, irodalmi színpada, valamint modern táncgyűttese. Gyermek- és felnőttek egyaránt megtalálják hasznos szórakozásukat a szakkörökben. Ezek: repülő- és hajomodellező, galambász, bélyeggyűjtő, fotó, sakk, méhészt, kaktuszgyűjtő (!), csillagászati, ifjú technikus, vaskovács, kézimunka. Élénk a klubélet, van nyugdíjas, ifjúsági, gyermekklub, sportklub, eszperantó és munkásklub. Mivel nyár van, a nyelvtanfolyamot és néhány — az iskolai tanításhoz illeszkedő — gyermekfoglalkozást nem említünk. A Csili önálló nyelviskolát tart fenn. Gyógytornával segíti az arra rászorulókat. Nagyon népszerű a német óvodája.

Közel sem teljes ez a felsorolás, különösebb hozzáfűzni valót azonban aligha igényel. A rendkívül sokrétű tevékenység irányítása, az új, meg új igények ötletes megvalósítása azonban már igen.

— Hozzáértő, aktív társadalmi vezetősége van a Csilinek, e nélkül nem

lehetne a művelődési házat ilyen gazdag programmal működtetni — mondja *Bulányi László* igazgató. — A társadalmi vezetőségen kívül természetesen megvannak a különböző munkabizottságaink, amelyek az egyes szakterületek életét irányítják. Terveink és törekvéseink évről évre egybevágóak azokkal a tervekkel és törekvésekkel, amelyeket a népművelés előír számunkra. És természetesen azazal is, amire bennünket *nagy múltú intézményünk hagyományai köteleznek.*

Sok más egyéb mellett éppen ez a hagyománytisztélet érdemel figyelmet a Csili hétköznapi tevékenységében. Erre vigyáz a házvezetőségben helyet foglaló minden idősebb vasas és más szakmabeli, s ezt igyekeznek átplántálni a fiatalokba is. Ez a hagyomány mindenekelőtt a *szorgalmas, csendes, kötelességtudó munkát* írja elő, a látványosság nélküli *tartalmas népművelést*, a dolgozó hétköznapiakat, az igényes szórakozást, az ismeretek *tudatos gyarapítását*. Bár nagyon vidámak, nagyon népszerűek a Csili táncestjei, báljai, esztrádműsorai, de — s ebben példát szolgáltat mindenkinek a művelődési ház —, korántsem csak ez van, egész programja, életrendje, felépítése középontjában az *igényességre való törekvés áll*, s ebben nem tesz különbséget gyermek és felnőtt között.

Jubileumára készülve, nagyobb érdeméül aligha ismerhetnénk el mást, mint ezt. *Százhuszszeres munkáskörület szellemi műhelye* — rangban, megbecsülésben és a következő évtizedekre szóló *útravalóban*, munkások otthona ennél többet, méltóbbat nem kaphat.

Kiss Gy. János